

Jeg kender fra den lange Tid, jeg har tjent, kun yderst faa Tilfælde, der have givet Anledning til at bringe den i Anvendelse.

Men det er en Selvfølge, at naar de vedkommende have faaet Tilladelse til at møde, maa de ogsaa have Tilladelse til at udtale sig med samme Frihed som enhver anden og under samme Ansvar. Det erkender jeg fuldt ud. Ved det sidste Valg var det Spørgsmaal, hvorom det hele drejede sig, Forsvarssagen. Og det Spørgsmaal, der skulde afgøres, angik ikke Enkeltheder, det var ingenlunde det Spørgsmaal, om København skulde befæstes eller ikke befæstes, om hvor mange Tropper der skulde være i Jylland eller paa Sjælland, nej, det store Spørgsmaal, det drejede sig om, var: Skulle vi forsvare vort Land eller ikke? Det var det, man maatte tage Stade overfor, og det er en Ting, som en fast Befalingsmand har taget Stade til allerede ved sin Ansættelse. I gamle Dage fik det Udtryk ved Faneeden. Den blev aflagt ikke alene af dem, men af alle.

Maa jeg i den Anledning gøre opmærksom paa, hvad jeg allerede tidligere under Behandlingen af Hærloven og Forsvarslovene henviste til, nemlig den uheldige Affattelse af Hærloven, hvorledes man der kørte rundt paa alt muligt og maaske hist og her glemte adskilligt, bl. a. glemte man ogsaa, at der i Hærloven af 6. Juli 1867 var en Paragraf, hvorved Faneeden blev afskaffet. I den nugældende Lov staar der, at Loven af 1867 er ophævet, altsaa ogsaa Paragraffen om Faneedens Afskaffelse. Nu overlader jeg til ærede Medlemmer eller maaske snarere til Juristerne, om man kan sige, at Faneeden er indført igen.

Faneeden lød saaledes: „Jeg lover og forpligter mig til at tjene Kongen tro og lydlig, at holde Rigets Grundlov og uvægerlig at lade mig bruge i Kongens Tjeneste til Lands og til Vands og i samme mit Liv og Blod at yve samt i øvrigt med Troskab og Lydighed at opfylde de Pligter, der paahvile mig som ærekær Krigsmand“. Nu kan man jo sige, at man ikke aflægger den Ed længere, men enhver fast Befalingsmand har stiltiende aflagt den ved at paatage sig Ansættelse som fast Befalingsmand i Hæren, han har paataget sig den Forpligtelse at opdrage de unge værnepligtige til at forsvare Fædrelandet i Farens Stund og skabe den Disciplin hos dem, som er nødvendig for at bringe Livet som Offer, naar Krigen kommer. Det er Standpunktet. Nu taler man om, hvorvidt

en fast Befalingsmand efter denne Opfattelse kan paa Vælgermøder staa op og anbefale en radikal eller socialdemokratisk Kandidat, der selvfølgelig følger Partiets Forsvarsprogram. Det er en bekendt Sag, at der er mange — jeg bruger med Flid Ordet „mange“, og jeg beder de Herrer notere det — af de Radikale, der ikke følge dette Program, og det er ogsaa kommet offentligt frem, at Programmet i og for sig er galt, det er noget, man ikke kan bygge Hus paa. Men nu staar den paagældende Underofficer lige overfor dette Punkt paa de Radikales Program, han har taget sit Parti, han vil følge det, og han har da efter min bedste Overvisning ikke andet at gøre end at tage sin Afsked, og det er netop det, som Stabssergenten har paataalt, at Oversergenten har foretaget en Handling, der stred mod Standens Ære. Han siger, at under saadanne Vilkaar har den anden ikke andet at gøre end at gaa sin Vej. Det er loyalt. Jeg ser ikke bedre end, at hvad den vedkommende Stabssergent har sagt er fuldkommen rigtigt, og jeg kan ikke forstaa andet, end at det er lige saa rigtigt, naar Krigsretten har fældet sin Dom overensstemmende hermed, og naar Overkrisretten har sanktioneret den.

Den ærede Ordfører vilde gøre gældende, at Dommen er fældet, som den er, paa Grund af Overkrisrettens Sammensætning, og henviser til, at Militæretaten der er i Flertal. Der er ganske vist 3 Officerer og 1 Generalauditor samt 3 civile Dommere, 2 Højesteretsassessorer og 1 Overretsassessor. At Militæretaten er i Flertal, skal jeg altsaa indrømme, men jeg er fuldstændig overbevist om, at hvilke Dommere man end havde sammensat denne Ret af, vilde de være komne til det samme Resultat. Om man vil foretage en Forandring med Hensyn til Overkrisretten og mulig bringe det hele i Forbindelse med Højesteret, er noget helt andet, men saa længe vi have Institutionen, som den er, maa vi bruge den, som den er.

Nu havde det ærede Medlem ikke alene een Overkrisretsdom, der var gal, men ogsaa en anden, der var gal, og som var bekendtgjort paa samme Tid. Det ærede Medlem udtalte, at ved Overkrisretten var en Mand bleven dømt, fordi han havde undladt at hilse paa en Officer. Da han skulde hjemsendes, havde han ingen civile Klæder, og han havde da faaet Tilladelse til at gaa i Uniform, indtil han kunde skaffe sig nye Klæder, og medens han gik i Uniformen, efter at han var hjemsendt,